

olduğu kuvvetle seziliyor: «Tasavvuf, iç âlemin, muhâlefet bulanıklığından temiz kalmasıdır» (6) târifinde kullandığı muhâlefet kelimesiyle, Allah'ın emirlerine aykırı hareket edişi kasdettiği meydandadır. Mez-kûr târifte, bir taraftan ferdin iç karanlığının, bu nevi rızâyı ilâhiye muhâlif hareketlerin neticesi olduğunu kabul ederken, diğer taraftan da maksadın, tasavvufu elde edilebileceğini de belirtmiş olmaktadır. Böylece bu mazhariyete erişen sûfi, onca «ıztrâb» vaktinde muztarib; istikrâr zamanında da sâkin olmaz» (7).

Ebu'l-Hasan el-Husrî'nin, muhtelif hususlara dâir kaynaklarda rastlanılan aşağıdaki sözleri de hatırlatılmağa değer mahiyettedir:

— «Bir saat müddetle düşünerek oturmak ve te-fekkürü dalmak hac ziyaretinden daha makbûl-dür» (8).

— «Sûfi kendi yokluğundan sonra mevcûd, varlı-ğundan sonra da mâdûm olmayandır» (9).

— «Sevgi istihlâktir; onun vasfı (da) yoktur..» (10).

Semâ'a karşı pek tasvibkâr davranan, bu uğur-da Halifeye dahi şikâyet edildiği halde, durumun an-laşılmasından sonra onun da teveccühünü kazanan (11) Ebu'l-Hasan el-Husrî, bunu başkalarına tavsiye etmekten kendini alamaz: «Okuyan durduğu zaman kesilen semâi ne yapayım! Senin semân devamlı ol-malı!» (12). «Semâa karşı hasret ve şevk devamlı olmalı; o iğdikçe, hissedilecek susuzluk da artacaktır» (13).

Devrindeki Melâmilere karşı da takdirkâr hisler-le dolu olan (14) Ebu'l-Hasan el-Husrî, kendisinden önceki sûfiler arasında Yahyâ b. Muâz er-Râzî'ye (v. 258/871) derin hürmet besler ve onu Hz. Yahyâ ile birlikte, Allah'ın iki Yahya'sından biri addeder (15). Onun El-Cuneyd (v. 297/909), Eş-Şibli (v. 334/945) ve El-Cerîrî ile birlikte El-Hallâc hakkında çekimsiz davranışının sebepleri bilinmiyor (16).

Ebu'l-Hasan el-Husrî'nin ahvâl'e dâir sözlerinin, etrafındaki geyhler tarafından tedvin edildiği rivâyet ediliyorsa da (17), şimdiye kadar böyle bir esere tesadüf edilememiştir. Kendisinden rivâyette bulunanlar arasında meşhûr sûfi ve mutasavvif Ebû Nasr es-Serrâc (v. 378/988) (18) ile Ebû Sad el-Mâ-linî (19) ve Ebu'l-Fadl Muhammed b. el-Hasan el-Hateli (20) zikredilmelidir. Ebu'l-Hasan el-Husrî, 80 küsur gibi oldukça olgun bir yaşta, hicri 371 (milâdi 981) de Bağdad'ta Hakîm'in rahmetine kavuştu (21).

(6) Keş'ul-mahcûb, 44.

(7) Tabakât'us-Sulemi, 489; Nefehât, 232.

(8) Tezkiret'ul-evliyâ, II, 243.

(9) Tabakât'us-Sulemi, 491; Keş'ul-mahcûb, 45-46; Tezkiret'ul-evliyâ, II, 244.

(10) Tabakât'us-Sulemi, 492.

(11) Tezkiret'ul-evliyâ, II, 241-242.

(12) El-Luma', 272; Keş'ul-mahcûb, 529; Tez-kiret'ul-evliyâ, II, 244.

(13) El-Luma', 272; Tezkiret'ul-evliyâ, II, 243.

(14) Tezkiret'ul-evliyâ, II, 243.

(15) Keş'ul-mahcûb, 152.

(16) Keş'ul-mahcûb, 189.

(17) Târihu Bağdâd, XI, 340.

(18) Bk. meselâ El-Luma', s. 28; 145; 218; 301; 396.

(19) Târihu Bağdâd, XI, 340.

(20) Keş'ul-mahcûb, 208.

(21) Târihu Bağdâd, XI, 341; Tabakât'us-Sule-mi, 489; Ebu'l-Hasan el-Deylemi, Siret.. İbn el-Hafif eş-Sirâzi, 251.

Tebrik

İslâm Medeniyeti, okuyucularının ve bü-tün müslümanların 24 Eylül 1968 de müşerref olacağıma «ÜÇ AYLAR»ını ve 26 - 27 Eylül Cuma gecesi idrak edeceğimiz «REGAİB KANDİL»lerini tebrik eder, İslâm âlemine sa-adetler diler..

REGÂİB KANDİLİ

*Yolda Rasul bu gece
Ya Rab; günler tez geçe.
Işık versin Regaib,
İnsin beşerden peçe..*

*Bir nur kondu kandile,
Binbir türlü hamd ile...
Gelsin geçsin Regaib,
Tasa nedir, ham dil'e...*

*Nur hüzmesi Amine
Bir güneşe hamile.
Şeref verdî Regaib,
Baht, mü'min-i kâmile...*

● LUT KAN